

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ МУЗИКА ЗА IX КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по **музика** в девети клас допринася за разширяване на музикалната култура чрез придобиване на нови знания, данни за историческото развитие на музиката, извежда нови музикални преживявания, като разкрива по-богат и сложен музикален свят. Темите в програмата са ориентирани към откриване на пътища за духовната култура на човечеството. Проследяват се музикалното изкуство в неговата закономерност и художественото творчество, връзките с другите изкуства в разнообразните прояви в концертната зала, изложбата, театъра и киното като част от живота на всеки един индивид.

Дава се възможност образци от българската музикална култура да представят ценностите и постиженията на българския фолклор, като проучването и съхраняването им поддържат огнища на знание от различните краища на страната ни. Издирването, записването и превръщането им в знание са основната културна компетентност, която изгражда взискателен слушател.

Потребностите в областта на музикалната практика са насочени към затвърждаване на специфичните знания, умения и отношения, свързани със спецификата на музикалното изкуство, в контекста на задължителните ключови компетентности за учене през целия живот съобразно Европейската референтна рамка.

В музикалнообразователния процес по музика в девети клас се създават условия за по-нататъшно развитие на музикалните способности като съществен фактор за пълноценно общуване с музиката и успешно реализиране на музикалните дейности. В хода на учебната работа се развиват уменията за работа в екип, съобразяване с мнението на другите, стимулират се креативно поведение и интерес към начините за търсене, съхранение и разпространение на музикална информация. Учебната програма е структурирана в таблици и представя учебното съдържание тематично чрез

очакваните резултати от обучението по всяка тема и свързаните с нея понятия. Водещ принцип при определянето на темите е разграничаването на основните видове дейности, присъщи на урока по музика. В този смисъл темите не са представени в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музикална практика: музициране, възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Знае три творби от репертоара за възприемане. • Знае три теми от музикални произведения. • Изпълнява три теми от музикални произведения. • Разпознава три творби от репертоара за възприемане. • Коментира по определени показатели слушана в клас музика.
Музика и съвременни информационни технологии	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основни медийни и мултимедийни реализации на музика. • Изготвя чрез съвременните информационни технологии плейлиста на музика в различна интерпретация.

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музика, култура, общество	<ul style="list-style-type: none"> • Знае характерни черти на фолклор от различни краища на света в типични изпълнителски форми, жанрове и танци. • Открива музикален фолклор, в т.ч. и български. • Оценява комуникативните възможности на музиката.
България в световната музикална култура	<ul style="list-style-type: none"> • Знае композитори класици от различни стилове и жанрове: Панчо Владигеров, Петко Стайнов, Димитър Ненов, Любомир Пипков, Марин Големинов, Филип Кутев, Красимир Кюркчийски.
Музиката в синтез с изкуствата	<ul style="list-style-type: none"> • Определя функцията на музиката в медийни и мултимедийни синтетични форми. • Открива в подходяща музика съвременни форми на синтез.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>1. Тема: Музикална практика</p> <p>1.1. Изпълнение на музика</p> <p>1.2. Възприемане на музика</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява три песни от училищния репертоар и три песни от извънучилищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. • Знае какво е поведението на културния слушател при цялостно възприемане на творба с обемна музикална форма. • Разпознава пет учени творби по характерни откъси от тях. 	<p>прозодия</p>
<p>2. Тема: Изразни средства в музиката</p> <p>2.1. Принципи на формообразуване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира изразни средства в музикално произведение. • Разпознава музикални творби, като се опира на слуховия си опит, свързан с изразните средства. • Знае основните принципи на формообразуване, открива ги и проследява последователността им в звучаща творба с помощта на учителя. • Открива принципите на формообразуване на музиката в звучаща творба. • Определя дяловете на музикалната форма. 	<p>диатоника, а-тоналност</p>
<p>3. Тема: Музикална Европа през 20. век: импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм</p> <p>3.1. Българска музикална култура. Стилони направления в музиката в Европа в края на XIX и началото на XX век</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Открива разлики в стилоните направления импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм. 	<p>ескиз додекафония лайтмотив симфонична поема оперета</p>
<p>4. Тема: Стилони в популярната музика в Европа и САЩ през XX век</p>	<p>.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава основни стилове и представители в джаза, поп и рок музиката. • Съотнася български музиканти към съответните стилове в джаза, поп и рок музиката. • Поп културата и „сериозната музика“. • Съвременни музикално-сценични жанрове. 	<p>поп джаз рок импресионизъм експресионизъм неокласицизъм „класика“ мюзикал рок-опера</p>
<p>4. Тема: Музиката – локална и глобална. Българско изпълнителско изкуство на световната сцена</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Осъзнава ролята на професионалните музиканти за осъвременяване и обогатяване на фолклорната традиция. • Посочва типични примери за отношение към фолклора на професионални творци. • Осъзнава екзотиката, която внасят образите на всякаква „незападна“ музика. • Открива влиянието на локалните музикални процеси върху глобалния музикален поток. • Открива български ритми и мелодии в глобалния музикален поток • Знае за приноса на български музиканти за развитие на тенденцията Word Music 	<p>локално глобално награди „Грами“</p>

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

I годишен брой часове за изучаване на предмета в IX клас - 18 часа

Препоръчително разпределение на часовете

За нови знания	40%
За упражнения	30%
За преговор	10%
За обобщение	10%
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда/музикално-творческа среда	5%
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво)	5%

СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	60%
Оценки от контролни работи	15%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Спецификата на музикалнообразователния процес създава условия за придобиване на ключовите компетентности.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> ✓ формулиране на мнение при изпълнение и възприемане на музиката; ✓ търсене на понятия за определяне характера на музикалното произведение; ✓ описване на звукови картини; ✓ обсъждане на текстове на песни; ✓ обогатяване речника на учениците.
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на понятия на чужд език от музиката в практически музикални дейности; ✓ четене на текстове на песни на чужди езици; ✓ обогатяване речника на учениците, свързан с чуждия език.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> ✓ прилагане на математически модели и закономерности при осмислянето на по-важните елементи на музикалната изразност – изразни средства; ✓ прилагане на графични модели и закономерности при онагледяването на музикални форми и жанрове; ✓ участие в музикални дейности във връзка със звукоизобразителната същност на музиката, теми, посветени на различни природни обекти и явления, сезони, животни, планини, реки и др.
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на дигитална звуковъзпроизвеждаща техника и съвременни музикални инструменти в обучението по музика; ✓ търсене, събиране, обработване на информация, в т.ч. и музикална, използвайки съвременните информационни технологии и интернет ресурси; ✓ използване софтуер за запис и възпроизвеждане на музика.
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> ✓ следване на указания за музикално-изпълнителска дейност;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ планиране на собствената дейност в групово музициране; ✓ сравняване на различни музикални произведения, обобщаване, групиране по определен признак; ✓ самостоятелно събиране и използване на информация при поставени задачи в дейности в изнесена обучаваща среда – звуците в природата; ✓ посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция.
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в обсъждането на различни музикални произведения, като например операта „Изворът на белоногата“, муз. Маестро Георги Атанасов, по либрето на Любомир Бобевски. ✓ участие в групова учебна дейност, свързана с изява на толерантност към различните мнения и предпочитания, толерантност към различните възможности на съучениците, търпимост, уважение и подкрепа в процеса на груповото музициране; ✓ участие в екипи за работа по учебни проекти по музика с интердисциплинарен характер.
Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в музикални изяви, свързани с календарните празници, отбелязвани в класната стая и в училището: коледни, новогодишни, пролетни празници, патронен празник на училището, завършване на учебната година и др.; ✓ проява на толерантност към други мнения и интерпретации.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изразяване на емоционалното преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика и общуването с българския музикален и танцов фолклор; ✓ подбиране на музика за отбелязването на български празници, свързани с обредния календар (Коледа, сурвакари, кукери, лазарки), класови и общоучилищни празници; ✓ наблюдаване на музикалнотворческа среда чрез посещение на репетиция на вокална формация (вокална група, детски хор и др.), посещение на репетиция на инструментална формация.
Умения за подкрепа на устойчивото	<ul style="list-style-type: none"> ✓ слушане и изпълнение на музикални произведения, свързани с адекватното поведение на човека

развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<p>в природата, на улицата, у дома и на обществени места за опазване на човешкото здраве, оценяване значението на природосъобразния начин на живот;</p> <p>✓ наблюдения на жива звукова среда.</p>
--	--

Интегративните връзки между музиката и останалите учебни предмети се осъществяват чрез общи проблеми, теми и понятия, работа по проекти, упражнения в компютърен кабинет. Интеграцията с останалите изкуства и с другите предмети, чрез които се придобиват ключови компетентности, съдейства за изграждане на цялостна и единна представа за света и разкриване на общи закономерности в историческото и съвременното развитие.